

ԲՈՒՀԻ ՀԵՌԱԿԱ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ
ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹՅԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ

2025

ՀԱՅՈՑ
ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

ԹԵՍՏ 1

Խմբի համարը

Նստարանի համարը

Հարգելի՛ դիմորդ

Խորհուրդ ենք տալիս առաջադրանքները կատարել ըստ հերթականության: Ուշադիր կարդացե՛ք յուրաքանչյուր առաջադրանք և պատասխանների առաջարկվող տարբերակները: Եթե Ձեզ չի հաջողվում որևէ առաջադրանքի անմիջապես պատասխանել, ժամանակը խնայելու նպատակով կարող եք այն բաց թողնել և դրան անդրադառնալ ավելի ուշ:

Ձեր առջև դրված թեստ-գրքույկի էջերի դատարկ մասերը ազատորեն կարող եք օգտագործել սևագրության համար: **Թեստ-գրքույկը չի ստուգվում: Ստուգվում է միայն պատասխանների ձևաթուղթը:**

Առաջադրանքները կատարելուց հետո չմոռանաք պատասխանները ուշադիր և խնամքով նշել պատասխանների ձևաթղթում: Պատասխանների ձևաթղթի ճիշտ լրացումից է կախված Ձեր քննական միավորը:

Մաղթում ենք հաջողություն:

1) Ե՞րբ է կնքվել Մծբինի 40–ամյա խաղաղության պայմանագիրը:

- 1) 278 թ.
- 2) 295 թ.
- 3) 298 թ.
- 4) 287 թ.

2) Ո՞ր թվականին է Կիրակոս Վիրապեցին ընտրվել ամենայն հայոց կաթողիկոս:

- 1) 1439 թ.
- 2) 1451 թ.
- 3) 1461 թ.
- 4) 1441 թ.

3) Երբվանի՞ ց է հրատարակվում «Բազմավեպը»:

- 1) 1846 թ.
- 2) 1843 թ.
- 3) 1837 թ.
- 4) 1836 թ.

4) ԱՄՆ–ի նախագահ Վ. Վիլսոնի իրավարար որոշումը հայ–թուրքական սահմանագծման վերաբերյալ հայտնի է դարձել՝

- 1) 1920 թ. մայիսի 22–ին
- 2) 1920 թ. օգոստոսի 10–ին
- 3) 1920 թ. նոյեմբերի 22–ին
- 4) 1920 թ. հունիսի 23–ին

5) Ե՞րբ է առաջին անգամ հիշատակվում «Նաիրի» երկրանունը:

- 1) Ք. ա. XIII դարում
- 2) Ք. ա. XIV դարում
- 3) Ք. ա. XI դարում
- 4) Ք. ա. XII դարում

6) Ե՞րբ է տպագրվել առաջին հայերեն գիրքը:

- 1) 1566 թ.
- 2) 1521 թ.
- 3) 1512 թ.
- 4) 1547 թ.

7

Ե՞րբ է տեղի ունեցել Գում Գափուի ցույցը:

- 1) 1890 թ. հունիսին
- 2) 1891 թ. հունիսին
- 3) 1890 թ. հունիսին
- 4) 1895 թ. սեպտեմբերին

8

Ե՞րբ է Հայաստանում գործարկվել էլեկտրոնային արագացուցիչը:

- 1) 1957 թ.
- 2) 1967 թ.
- 3) 1976 թ.
- 4) 1959 թ.

9

Ո՞վ է հայկական առաջին դատաստանագրքի ստեղծողը:

- 1) Սմբատ Գունդստաբլը
- 2) Ներսես Շնորհալին
- 3) Մխիթար Գոշը
- 4) Դավիթ Ալավկատրդին

10

Ի՞նչ լեզվով են գրված արտաշեսյան սահմանաքարերի արձանագրությունները:

- 1) արամեերեն
- 2) լատիներեն
- 3) հայերեն
- 4) պարսկերեն

11

Ո՞վ է գլխավորել Բաքվի հայերի ինքնապաշտպանությունը հայ-թաթարական ընդհարումները սկսվելու ժամանակ:

- 1) Դրոն
- 2) Նիկոլ Դումանը
- 3) Համազասպը
- 4) Արմեն Գարոն

12

Ո՞վ էր Խորհրդային Հայաստանի Ժողկոմխորհի առաջին նախագահը:

- 1) Սահակ Տեր-Գաբրիելյանը
- 2) Սարգիս Լուկաշինը
- 3) Սարգիս Կասյանը
- 4) Ալեքսանդր Մյասնիկյանը

13 Ո՞վ էր Արատտայի հովանավոր աստվածը:

- 1) Հայկ
- 2) Հայոս
- 3) Արամ
- 4) Հայ(ա)

14 Վասակ սպարապետը որտե՞ղ է վերաթաղել պարսիկներից ազատած հայ Արշակունի թագավորների աճյունները:

- 1) Անիում
- 2) Անգեղում
- 3) Աղձքում
- 4) Կուաշում

15 Ո՞ւմ գորաջոկատն է XIX դ. առաջին կեսի ռուս-թուրքական երկրորդ պատերազմի ընթացքում կովել Կովկասյան ճակատի Երևան-Բայազետ ուղղությամբ:

- 1) Ա. Ճավճավաձեի
- 2) Ի. Պասկևիչի
- 3) Վ. Բեհբուքովի
- 4) Վ. Մադարովի

16 Հայկական դիվիզիաներից ո՞րն է առաջինը Հայրենական մեծ պատերազմի ժամանակ մեկնել ռազմաճակատ:

- 1) 76-րդ
- 2) 390-րդ
- 3) 89-րդ
- 4) 408-րդ

17 Ո՞ւմ մասին է խոսքը մեջբերված հատվածում:

«... [Նա] Ուրարտուի անցյալի առաջին հետազոտողներից մեկն է, շատ լավ նկատել ու ընդգծել է ասուրական վայրենի ոգու և Ուրարտուի շատ ավելի մեղմ ու մարդկային ոգու միջև եղած հակադրությունը»:

- 1) Գլինկայի
- 2) Հյուբշմանի
- 3) Նիկոլսկու
- 4) Բրոսեի

18 Ովքե՞ր են երգվել հետևյալ խոսքերով:

«Այսուհետև իմ բարձր լինելու են Հայաստանի լեռները, իսկ բաղձալի երազանքը՝ հայրենիքի համար մեռնելը»:

- 1) Զեյթունի ապստամբության մասնակիցները
- 2) ՀՅԴ անդամները
- 3) Վանի ապստամբության մասնակիցները
- 4) Ֆիդայիները

19 Միջնադարում գանձագին էին կոչվում՝

- 1) առուվաճառքի ենթակա մասնավոր հողերը
- 2) թագավորի կողմից վաճառքի հանված հողերը
- 3) առուվաճառքի ենթակա պետական հողերը
- 4) հավատարմությամբ ծառայած նախարարներին թագավորի շնորհած հողերը

20 Արևմտահայ գորաբաժինը կյանքի կոչելու համար 1917 թ. ստեղծված գործադիր մարմինը կոչվել է՝

- 1) Կովկասի գործերի արտակարգ կոմիսարիատ
- 2) Հայաստանի ապահովության խորհուրդ
- 3) Հայ զինվորական միություն
- 4) Հայոց ազգային խորհուրդ

21 Ի՞նչ նպատակով էր Արցախի ժամանել հայազգի Իվան Կարապետը:

- 1) հայտնելու Նիկոյալ I-ի՝ հայ ազատագրական ուժերին զորական աջակցություն ցուցաբերելու վճռականությունը
- 2) հայերի ազատագրական զինված պայքարին ռուսական իշխանությունների օժանդակությունը հավաստելու համար
- 3) տեղեկացնելու Պետրոս I-ի Կասպիական արշավանքը սկսելու մասին
- 4) Սյունիքի և Արցախի ազատագրական ուժերին հաշտեցնելու համար

22 Ինչի՞ հետևանք էին Իշպուհի արքայի առաջին խոշոր արտաքին հաջողությունները:

- 1) քաղաքային կյանքի աշխուժացման
- 2) Ասորեստանի ցուցաբերած ռազմաքաղաքական օժանդակության
- 3) Բաբելոնի հետ կնքած դաշինքի
- 4) ռազմական բարեփոխումների

23 Ըստ ժամանակագրական հաջորդականության՝ թվարկված իրադարձություններից ո՞րն է տեղի ունեցել չորրորդը:

- ա. Սասանյանների գահակալման սկիզբը Պարսկաստանում
բ. Կարակալլա կայսեր կողմից Հայոց արքայի ձերբակալումը
գ. Արտավազդ V-ի գահակալելը Մեծ Հայքում
դ. Վաղարշ II-ի գոհվելը
ե. Խոսրով II-ի գահակալելը Մեծ Հայքում
զ. Կիլիկիայում՝ Բոսսի մոտ տեղի ունեցած ճակատամարտում Նիգերի սպանվելը

- 1) ա
- 2) դ
- 3) գ
- 4) բ

24

Իրադարձությունները դասավորե՛ք ժամանակագրական հաջորդականությամբ:

- ա. «Հանրապետություն» քաղաքական միավորման ձևավորումը
- բ. ՀՀ եռաստիճան դատական համակարգի ձևավորումը
- գ. ՀՀ-ի վարչատարածքային փոփոխությունների իրականացումը՝ մարզերի ստեղծումը
- դ. նախկին խորհրդային հանրապետությունների հայտարարությունները Անկախ պետությունների համագործակցություն ստեղծելու մասին
- ե. Հայաստանի անկախության մասին հռչակագրի ընդունումը

- 1) ե, դ, գ, ա, բ
- 2) դ, ե, գ, ա, բ
- 3) ե, դ, ա, գ, բ
- 4) դ, ե, ա, բ, գ

25

Կատարե՛ք համապատասխանեցում:

Մականուն

1. Վարդգես	3. Վարդան	5. Կոմս
2. Փարամազ	4. Իշխան	

Անուն-ազգանուն

ա. Հովսեփ Արղության	դ. Հակոբ Կոտոյան
բ. Վահան Փափազյան	ե. Հովհաննես Մերենկյուլյան
գ. Սարգիս Մեհրաբյան	զ. Մատթեոս Սարգսյան

- 1) 1-դ, 2-գ, 3-ա, 4-ե, 5-բ
- 2) 1-ե, 2-բ, 3-գ, 4-ա, 5-զ
- 3) 1-դ, 2-ե, 3-գ, 4-ա, 5-զ
- 4) 1-ե, 2-գ, 3-գ, 4-ա, 5-բ

26

Հեղինակի անունը համապատասխանեցրե՛ք ստեղծագործությանը:

1. «Հայոց պատմություն»	ա. Էվրիպիդես
2. «Ժամանակագրություն»	բ. Ամֆիկրատես Աթենացի
3. «Պատմություն»	գ. Ագաթանգեղոս
4. «Բաքոսուհիներ»	դ. Փիլոստրատոս
5. «Մեծ մարդկանց մասին»	ե. Հիպոկրիտիս
	զ. Սեբեոս

- 1) 1-գ, 2-դ, 3-գ, 4-բ, 5-ե
- 2) 1-գ, 2-ե, 3-գ, 4-ա, 5-բ
- 3) 1-գ, 2-ե, 3-գ, 4-ա, 5-դ
- 4) 1-գ, 2-դ, 3-գ, 4-ա, 5-բ

27 Ո՞ր շարքի բոլոր նախարարներն են Ավարայրի ճակատամարտում եղել զորագնդերի հրամանատարներ:

- 1) Վարդան Մամիկոնյան, Թաթուլ Վանանդեցի, Խորեն Խորխոռունի, Ներշապուհ Արծրունի
- 2) Արշավիր Արշարունի, Վարդան Մամիկոնյան, Գաղիշո Խորխոռունի, Ներշապուհ Արծրունի
- 3) Գագիկ Արծրունի, Թաթուլ Վանանդեցի, Վարդան Մամիկոնյան, Խորեն Խորխոռունի
- 4) Խորեն Խորխոռունի, Վարդան Մամիկոնյան, Գագիկ Արծրունի, Համազասպ Մամիկոնյան

28 Ե՞րբ են հայ-վրացական ուժերն ազատագրել Կարսը:

- 1) 1199 թ.
- 2) 1203 թ.
- 3) 1209 թ.
- 4) 1206 թ.

29 Ե՞րբ է սկսվել արևմտահայության զանգվածային վերաբնակեցումը ռուսական տերությանն անցած տարածքներ:

- 1) 1833 թ.
- 2) 1831 թ.
- 3) 1830 թ.
- 4) 1829 թ.

30 Ո՞ր պատմիչն է վկայել, որ Տիգրանակերտում եղել է թատրոն:

- 1) Տակիտոսը
- 2) Պոլիբիոսը
- 3) Դիոն Կասիոսը
- 4) Պլուտարքոսը

31 Ո՞վ էր Հայաստանի առաջին հանրապետությունում Հանրային կրթության և արվեստի նախարարը:

- 1) Լևոն Շանթը
- 2) Գուրգեն Էդիլյանը
- 3) Նիկոլ Աղբալյանը
- 4) Յու. Ղամբարյանը

32 Ո՞ւմ է դիմել Անի քաղաքի բնակչությունը հետևյալ կոչով:

«Մենք ամենքս պատրաստ ենք մեռնելու, բայց չենք մեռնի, մինչև չոչնչացնենք մեր թշնամիներին»:

- 1) Վահրամ Պահլավունուն
- 2) Սմբատ սպարապետին
- 3) Սարգիս Ջաքարյանին
- 4) Աշոտ սպարապետին

33 Ո՞վ է հետևյալ խոսքերի հեղինակը:

«Ամեն ոք իր մասին է մտածում: Իր երկրի սահմաններից այն կողմ եթե նայող կա, նայում է միայն հանուն իր շահերի: Ոչ ոք ոչ մի մարդ չի ուղարկի տաճկական ճակատ՝ տուն գնացող ռուսներին փոխարինելու համար... մենակ ենք և պետք է ապավինենք միայն մեր ուժերին՝ թե՛ ճակատը պաշտպանելու և թե՛ երկրի ներսում կարգ հաստատելու համար»:

- 1) Մովսես Միլիկյանը
- 2) Ռուբեն Տեր-Մինասյանը
- 3) Արամ Մանուկյանը
- 4) Թովմաս Նազարբեկյանը

34 Ո՞վ է մեջբերված խոսքի հեղինակը:

Խոսելով «Թուրքիայի կողմից զավթված հայկական մարզերի» մասին՝ նա ասաց. «Մենք հաստատակամորեն կձգտենք մեր առաջադրած հարցի դրական լուծմանը, որը կենսական նշանակություն ունի ամբողջ հայ ժողովրդի հետագա զարգացման համար»:

- 1) Աղասի Խանջյանը
- 2) Գրիգոր Հարությունյանը
- 3) Յակով Ջարոբյանը
- 4) Ասքանազ Մռավյանը

35 Ընտրե՛ք ճիշտ բացատրությունները:

1. «Սահմանապահ կուսակալ»-ը Վանի թագավորության արձանագրություններում հիշատակված մի շարք գործակալությունների անվանումներից է:
2. Արարատյան կամ Վանի համահայկական պետության մեջ թագավորին կից գործող ավագների խորհրդի անդամները կոչվում էին արքայի «գործակալներ»:
3. Արարատյան կամ Վանի համահայկական թագավորությունը հինարևելյան տիպի բացարձակ միապետություն էր:
4. Վարչական առումով Վանի թագավորությունը բաժանվում էր առանձին նահանգների, որոնք կառավարվում էին արքունի կառավարիչների կողմից:
5. «Արքունի հացատար»-ը Վանի թագավորության արձանագրություններում հիշատակված մի շարք գործակալությունների անվանումներից է:

1. Խորհրդային իրականությունն առանց ուժային միջոցների, գաղափարական ճանապարհով փոփոխելու պայքարի ուղին ընտրած մարդկանց կոչում էին այլախոհներ:
2. Այն կազմակերպությունը, որին պաշտոնական եկեղեցու դեմ պայքարում օգտագործում էին խորհրդային իշխանությունները, կոչվում էր «Ազատ եկեղեցական եղբայրություն» կամ «Նոր եկեղեցի»:
3. Ազգային միացյալ կուսակցության 1970 թ. ձևավորված ղեկավար մարմինը՝ խորհուրդը, որդեգրեց մի ռազմավարություն, որը կոչվում էր «Անկախություն՝ հանրաքվեի ճանապարհով»:
4. Երևանում 1988-1990 թթ. տեղի ունեցած հանրահավաքների վայր Թատերական հրապարակն այժմ կոչվում է Ազատության հրապարակ:
5. 1989 թ. դեկտեմբերի 1-ին Հայաստանի Գերագույն խորհրդի արտահերթ նստաշրջանում ընդունված որոշումը վերնագրված էր «Հայկական ԽՍՀ-ի և Լեռնային Ղարաբաղի վերամիավորման մասին»:
6. 1992 թ. գարնանը ԼՂՀՄ Մարտակերտի շրջանի Գետաշեն և Մարտունաշեն գյուղերում խորհրդային բանակի հետ համագործակցությամբ ադրբեջանական իշխանությունների իրականացրած գործողությունը կոչվում էր «Կուլցո»՝ «Օղակ»:

1. Խալիֆայության ներքաղաքական իրավիճակը կայուն չէր, մեծ ծավալ էին ստացել ժողովրդական ազատագրական ընդվզումները և գահակալական կռիվները:
2. Խալիֆայության ծանր դրությունից օգտվում էր նրա դարավոր հակառակորդ Պարսկաստանը, որն ամեն կերպ աջակցում էր խալիֆայությունից առանձնանալ ձգտող կենտրոնախույս ուժերին:
3. Առանձին երկրների արաբ ամիրաները տեղերում բավականին ամրապնդել էին իրենց իշխանությունը և ձգտում էին անջատվելու խալիֆայությունից:
4. Գերագանցապես վարձկաններից կազմված արաբական բանակը միշտ չէ, որ ենթարկվում էր խալիֆներին և երբեմն անհնազանդություն էր ցուցաբերում:
5. Արևելքում խալիֆայությունը կործանիչ պարտություն էր կրել Ատրպատականից, և կազմալուծվող խալիֆայությունը հարկադրված էր դիմելու զիջումների քաղաքականության:

38

Ի՞նչ պատճառներով 1896 թ. ինքնապաշտպանական կոիվների մասնակից վանեցիներն ընդունեցին անգլիական հյուպատոսի միջնորդությունը:

1. թուրքական իշխանությունների՝ զինված վանեցիների անարգել անցումը Կիլիկիա ապահովելու խոստման
2. զինամթերքի պակասի
3. հայերի կոտորածը անհապաղ դադարեցնելու կառավարական հրամանը հաշվի առնելու
4. փախստականների ներհոսքի հետևանքով առաջացած անմխիթար վիճակի
5. հայկական ուժերի շրջանում սկիզբ առած բախումների

39

Պնդումներից որո՞նք են համապատասխանում ՀՀ-ի և ՌՄԴԽՀ-ի միջև 1920 թ. ամռանը կնքված համաձայնագրի բովանդակությանը:

1. ՀՀ-ն համաձայնվում էր, որ ռուսական զորքերը Ղարաբաղը, Զանգեզուրը և Նախիջևանը ժամանակավորապես զբաղեցնեն՝ մինչև հարցի վերջնական լուծումը:
2. ՌՄԴԽՀ-ն Հայաստանին տրամադրելու էր 2,5 միլիոն ռուբլի (ոսկով) վարկ:
3. ՀՀ-ն Ռուսաստանին հնարավորություն էր տալիս օգտվելու իր երկաթուղիներից՝ զորքեր և այլ ռազմական փոխադրումներ Իրան հասցնելու համար:
4. Ռուսաստանը ստիպելու էր, որ Թուրքիան հրաժարվի Բաթումի պայմանագրից:
5. Ռուսաստանը ճանաչում էր ՀՀ անկախությունը:

40

Ընտրե՛ք ճիշտ պնդումները:

1. Աքեմենյանների գերիշխանությունը ճանաչելուց հետո Հայաստանում շարունակեցին իշխել Երվանդականները, որոնք հատում էին սեփական դրամ և վայելում լիակատար ներքին ինքնավարություն:
2. «Հայկ և Բել» առասպելում արտացոլվել է Հայաստանի և Իրանի միջև դարավոր հակամարտությունը:
3. Գավգամելայի ճակատամարտի արդյունքում Դարեհ III-ը գերեվարվեց և Ալեքսանդր Մակեդոնացու հրամանով մահապատժի ենթարկվեց:
4. Տիգրան Երվանդյանը, հայոց արքա լինելուց բացի, դարձավ Կյուրոսի տերության արևմտյան կեսի փոխարքան:
5. Համեմատական լեզվաբանության շնորհիվ պարզ դարձավ, որ հայերը, հույներն ու պարսիկները միակ ժողովուրդներն են, որոնց ծագումն ու կազմավորումը տեղի է ունեցել հնդեվրոպական նախահայրենիքի տարածքում:

41 Ո՞ր իրադարձությունն է խախտել տրված շարքի ժամանակագրական հաջորդականությունը:

1. մոնղոլ պատվիրակների սպանությունը անեցիների կողմից
2. Կարսի և Դվինի գրավումը մոնղոլների կողմից
3. Շամքոր քաղաքի գրավումը մոնղոլների կողմից
4. Կարինի գրավումը մոնղոլների կողմից
5. Չմանկատուկի ճակատամարտը

42 Իրադարձությունները դասավորե՛ք ժամանակագրական հաջորդականությամբ:

1. Լազարյան ճեմարանի բացումը
2. Շուշիի թեմական դպրոցի բացումը
3. Աղաբաբյան դպրոցի հիմնադրումը
4. Երևանի թեմական դպրոցի բացումը
5. Ներսիսյան դպրոցի հիմնադրումը

--	--	--	--	--

43 Արշակունիների արքայատոհմի արքաների անունները համապատասխանեցրե՛ք իրենց գահակալման շրջանի սպարապետների անուններին:

- Ա. Վաչե Մամիկոնյան
 Բ. Վասակ Մամիկոնյան
 Գ. Արտավազդ Մանդակունի
 Դ. Մուշեղ Մամիկոնյան
 Ե. Մանվել Մամիկոնյան

1. Արշակ III
2. Խոսրով III Կոտակ
3. Պապ
4. Արշակ II
5. Վռամշապուհ
6. Տրդատ III

Ա	Բ	Գ	Դ	Ե

Կատարե՛ք համապատասխանեցում:

- Ա. Լոզանի կոնֆերանս
 Բ. Ազգերի լիգա
 Գ. Հայկական համաշխարհային կոնգրես
 Դ. Լոնդոնի կոնֆերանս
 Ե. Անկարայում Թուրքիայի և Ֆրանսիայի միջև կնքված պայմանագիր

1. հայկական հողային պահանջների վերաբերյալ փաստաթղթի պատրաստումը
2. Կիլիկիայի հանձնումը Թուրքիային
3. համաշխարհային հանրությանը 1915–1923 թթ. Թուրքիայի իրականացրած քաղաքականությանը ծանոթացնելու նպատակով համազգային կենտրոնական մարմնի ստեղծումը
4. հայերի համար «ազգային օջախ» ստեղծելու մասին որոշման ընդունումը
5. Կիլիկիային ինքնավարություն տրամադրելու վերաբերյալ հայկական պատվիրակությունների պահանջի ներկայացումը
6. Թուրքիայում հայերի «ազգային օջախ» ստեղծելու առաջարկի մերժումը Թուրքիայի արտգործնախարար Բսմեթ փաշայի կողմից

Ա	Բ	Գ	Դ	Ե

Տրված վեց պնդումներից յուրաքանչյուրի համար ընտրե՛ք «Ճիշտ է», «Միսալ է», «Զգիտեմ» պատասխաններից որևէ մեկը:

1. Արմենականները Հայկական հարցի լուծումը կապում էին Եվրոպայի օգնության և համաժողովրդական ապստամբության հետ:
2. Հայկական մարզը ստեղծվել է Ադրիանուպոլսի հաշտության պայմանագրի կնքումից հետո:
3. Կ. Պոլսի հայ համայնքի՝ մեծամասամբ հայ ամիրաններից կազմված Ազգային ժողովը և Կովկասի փոխարքայությունը ստեղծվել են նույն թվականին:
4. «Ազատության ավետարեր» թերթը գաղտնի կերպով տպագրել է «Հայրենասերների միություն» կազմակերպությունը:
5. Հնչակյաններն իրենց ծրագրում որպես մոտակա նպատակ սահմանել էին մարդու կողմից մարդու շահագործման վերացումը և սոցիալիզմի կառուցումը:
6. Ընդհանուր առաջին ժողովը «Հայ հեղափոխականների դաշնակցություն» կուսակցությունը վերանվանել է «Հայ հեղափոխական դաշնակցություն»:

46

Ընտրե՛ք տերմինների կամ հասկացությունների ճիշտ բացատրությունները:

- ա. Աստվածային գերագույն եռյակի պաշտամունքը բնիկ հնդեվրոպական երևույթ է և հայոց մեջ ունի վաղնջական ակունքներ:
 - բ. Դարեհ III Կողոմանոսի, նախքան պարսկական գահին բարձրանալը, Հայաստանում ղրադեցրած պաշտոնը կոչվում էր սատրապ:
 - գ. Աստղիկը հայոց դիցարանում մեծարվել է «Ոսկեմայր» տիտղոսով:
 - դ. Փարպեցին Արտաշես I-ի ստեղծած վարչական միավորներն անվանում է ստրատեգիաներ, իսկ դրանց կառավարիչներին՝ ստրատեգոսներ:
 - ե. Որոշ ուսումնասիրողների կարծիքով Անահիտը եղել է նաև ռազմի դիցուհի:
 - զ. Զրադաշտականությունն իր բնույթով դուալիստական կրոն է:
 - է. Դարեհ II-ի ստեղծած վարչական միավորները կոչվում էին սատրապություններ:
- 1) ա, բ, գ
 - 2) դ, ե, է
 - 3) ա, դ, ե
 - 4) բ, գ, զ

47

Գտե՛ք տերմինների կամ հասկացությունների սխալ բացատրությունները:

- ա. 1906 թ. օգոստոսին Էջմիածնում Մ. Խրիմյանի նախաձեռնությամբ հրավիրված ժողովը հայտնի է պատգամավորական Կենտրոնական ժողով անունով:
 - բ. 1916 թ. մարտ-օգոստոս ամիսներին հայկական կամավորական ութ ջոկատներից վերակազմակերպված վեց կազմավորումները կոչվում էին հայկական հրաձգային զնդեր:
 - գ. 1917 թ. մարտի 9-ին Ժամանակավոր կառավարության կողմից Անդրկովկասում ստեղծած գործադիր իշխանության նոր մարմինը կոչվում էր Անդրկովկասյան սեյմ:
 - դ. Բոլշևիկների Հոկտեմբերյան հեղաշրջումից հետո Այսրկովկասում ստեղծված իշխանության նոր մարմինը կոչվում էր Անդրկովկասարիատ:
 - ե. Լոնդոնում դիվանագետներ Մ. Սայքսի ու Ժ. Պիկոյի միջև կնքված համաձայնագրով հիմնականում հայերից ստեղծված զորամիավորը կոչվում էր «Արևելյան լեգեոն» (Հայկական լեգեոն):
 - զ. Ռուսաստանի Ժամանակավոր կառավարության կողմից Արևմտյան Հայաստանի գլխավոր կոմիսար Ավերյանովին հասցեագրված գաղտնի փաստաթուղթը կոչվում էր «Ղեկավար հրահանգներ»:
 - է. 1877-1878 թթ. ռուս-թուրքական պատերազմի արդյունքում միջազգային հարաբերությունների կիզակետում հայտնված հիմնախնդիրը հայտնի է Հայկական հարց անունով:
- 1) ա, դ, զ
 - 2) բ, գ, ե
 - 3) գ, դ, է
 - 4) բ, դ, ե

48

Ընտրե՛ք երեք պատճառ, որոնք նպաստեցին Հուստինիանոս I կայսեր օրոք Արևմտյան Հայաստանում հայ նախարարների իշխանության թուլացմանը:

- ա. հայերի հակաբյուզանդական հաճախակի ելույթները
- բ. Ժառանգության իրավունքի մասին հատուկ օրենքի ընդունումը
- գ. հայ նախարարների միջև փոխադարձ թշնամանքը
- դ. իշխանության հանձնումը բյուզանդական զինվորականությանը
- ե. նոր վարչական բաժանումները
- զ. հաճախ կրկնվող պարսկա-բյուզանդական պատերազմները
- է. Հուստինիանոսի կողմից նոր աշխարհագիր անցկացնելը

- 1) բ, դ, է
- 2) ա, գ, է
- 3) բ, է, է
- 4) ա, գ, է

49

Թվարկվածներից որո՞նք գյուղատնտեսության կոլեկտիվացման հետևանք չեն:

- ա. 1930–ական թթ. վերջին Հայաստանում գոյություն ուներ 1000 կոլտնտեսություն:
- բ. Մենատնտես գյուղացիությունը վերափոխվեց կոլտնտեսային գյուղացիության:
- գ. ԽՍՀՄ–ը դարձավ հզոր արդյունաբերական երկիր:
- դ. Գյուղացիության մի մասը համալրեց քաղաքային բնակչության, բանվոր դասակարգի շարքերը:
- ե. Ծավալվեց նեպր, և զարգացան ապրանքադրամական, շուկայական հարաբերությունները:
- զ. Ձևավորվեց գյուղական մտավորականության խավ:
- է. Նյութական շահագրգռվածության սկզբունքի վրա հիմնված սոցիալիստական տնտեսաձևի առկայության պայմաններում բոլոր կոլտնտեսություններն արձանագրեցին տնտեսական բարձր ցուցանիշներ:

- 1) ա, բ, գ
- 2) դ, է, գ
- 3) գ, է, է
- 4) բ, գ, է

50

Ո՞ր իրադարձությունն է տեղի ունեցել հինգերորդը՝ ըստ ժամանակագրական հաջորդականության:

- ա. Երևանի գրավումը շահ Աբասի կողմից
- բ. Բաղդադի գրավումը թուրքերի կողմից և թուրք-պարսկական պատերազմների ավարտը
- գ. շահ Աբասի հարձակումը և Թավրիզի գրավումը
- դ. շահ Աբասի հրամանով հայ բնակչության տեղահանության սկիզբը
- ե. շահ Աբասի գահակալության ավարտը
- զ. Նախիջևանի գրավումը շահ Աբասի կողմից
- է. Կասրե-Շիրինի պայմանագրի կնքումը
- ը. շահ Աբասի կողմից Այսրկովկասի ու Ատրպատականի զիջումը օսմանցիներին
- թ. շահ Աբասի մուտքը Ջուղա
- ժ. Ամասիայի հաշտության կնքումը Սեֆյան և Օսմանյան տերությունների միջև

- 1) դ
- 2) ա
- 3) թ
- 4) գ

51

Ըստ ժամանակագրական հաջորդականության՝ թվարկված իրադարձություններից ո՞րն է տեղի ունեցել առաջինը:

- ա. թուրքերի կողմից Հալիձորի պաշարումը
- բ. Եղվարդի ճակատամարտը
- գ. Չավնդուրի ճակատամարտը
- դ. Մխիթար սպարապետի և տեր Ավետիսի հրամանատարությամբ Մեղրիի ազատագրումը
- ե. Դավիթ բեկի առաջին հաղթական մարտը
- զ. պարսկական շահի կողմից Դավիթ բեկի իշխանության ճանաչումը
- է. Դավիթ բեկի կողմից մելիք Բաղրին պատկանող Տաթև գյուղի մերձակա ամրոցի գրավումը

- 1) է
- 2) ե
- 3) գ
- 4) զ

52 Արտաշեսյան տիրակալներից ո՞վ է գահակալել հինգերորդը՝ ըստ ժամանակագրական հաջորդականության:

ա. Արտավազդ II	զ. Արտաշես II
բ. Տիգրան III	է. Արտաշես I
գ. Տիգրան IV	ը. Տիգրան IV և Էրատո
դ. Տիգրան II	թ. Արտավազդ III
ե. Արտավազդ I	ժ. Տիգրան I

- 1) զ
- 2) ք
- 3) թ
- 4) ա

53 Կատարե՛ք համապատասխանեցում:

Ղեկավար

1. Բաղդիկ Սիմոնյան
2. Հայկակ Կոստյան
3. Հակոբ Կոստյան
4. Ղուկաս Տեովլեթյան
5. Տիգրան Անդրեասյան
6. Մկրտիչ Յոթնեղբայրյան

- 1) 1-զ, 2-զ, 3-է, 4-է, 5-ա, 6-դ
- 2) 1-զ, 2-ա, 3-է, 4-զ, 5-է, 6-դ
- 3) 1-զ, 2-զ, 3-ք, 4-է, 5-ա, 6-դ
- 4) 1-է, 2-ք, 3-զ, 4-է, 5-ա, 6-զ

Բնքնապաշտպանության վայր

ա. Մուսա լեռ (Մուեռիա)
բ. Վան՝ Այգեստան
գ. Վան՝ Քաղաքամեջ
դ. Ուրֆա
ե. Շապին Կարահիսար
զ. Թաղ
է. Մուշ

- ա. Ք. ա. VII դարի առաջին կեսին Հայկական լեռնաշխարհի հարավ–արևմուտքում վերականգնված Հայկագունների իշխանությունը համապատասխանում է սեպագիր աղբյուրների Արմե–Շուբրիա պետական կազմավորմանը:
- բ. Ք. ա. 609 թ. Վանն արդեն Պարույր նահապետի իշխանության տակ էր:
- գ. Տիգրան Երվանդյանին հաջորդել է նրա որդի Վրույրը:
- դ. Հայերի ապստամբությունը ճնշելու համար Դարեհ I–ը ուղարկել է պարսիկ զորավար Վեհմիհրշապուհին:
- ե. Ըստ Պատմահոր հաղորդման՝ Պարույր նահապետը միավորել է Սևանա լճից մինչև Տիգրիս ընկած ողջ տարածքը:
- զ. Տիգրան Երվանդյանը մտերիմ հարաբերություններ ուներ պարսից արքա Կյուրոս Կրտսերի հետ:
- է. Ք. ա. 580–570–ական թթ. նշանավոր դարձած Երվանդ I Սակավակյացի անունով նոր արքայատոհմը կոչվել է Երվանդական, Երվանդյան կամ Երվանդունի:

- 1) ա, գ, է
- 2) բ, դ, ե
- 3) ա, բ, է
- 4) գ, դ, գ

- ա. Երբ Սմբատ Բագրատունու 2000–անոց այրուձին գտնվում էր Արձնի գյուղի մոտ, արաբական 5000–անոց պատժիչ ջոկատը հասավ նրանց:
- բ. Վարդանակերտի մոտ արաբները չկարողացան դիմադրել և սկսեցին խուճապահար անցնել Արածանին:
- գ. Ռշտունիք գավառի Ակոռի գյուղի մոտ ապստամբները Վասպուրականի Սմբատ իշխանի գլխավորությամբ ջախջախեցին թշնամուն, միայն 280 արաբ զինվոր փախավ ու թաքնվեց եկեղեցում:
- դ. Արաբների տիրապետության ժամանակ հայ հոգևորականությունը հարկատու չէր:
- ե. Վարդանակերտի մոտ պարտված արաբները փախուստի դիմեցին, Երասխի սառույցը ջարդվեց, և նրանցից շատերը խեղդվեցին:
- զ. VIII դ. սկզբի հակաարաբական ապստամբությունն ընդգրկել էր Երևանը, Վանանդը, Վասպուրականը:
- է. Հերթ ոստիկանի աշխարհագրով հարկահանությունը խիստ ծանրացավ:

- 1) բ, գ, դ
- 2) ա, ե, գ
- 3) ե, գ, է
- 4) բ, գ, է

56

Տրվածներից որո՞նք չեն վերաբերում Շահամիր Շահամիրյանի կազմած հայկական պետականության վերականգնման նախագծին:

- ա. Ռուսաստանի օգնությամբ ազատագրված Հայաստանը հռչակել հանրապետություն՝ խորհրդարանական կառուցվածքով
- բ. Հայաստանում 20 տարի ժամկետով տեղակայել 6–հազարանոց ռուսական զորք
- գ. Ռուսաստանում բնակվող հայերից և վրացիներից կազմել կամավորական զորաջոկատներ և ռուսական զորքերի հետ ուղարկել Վրաստան
- դ. Հայաստանի և Ռուսաստանի միջև սահմանել ազատ երթևեկություն
- ե. Հայոց թագավորին ընտրել ռուսական կայսրի կողմից, իսկ այնուհետև օծել Էջմիածնում
- զ. Պետերբուրգում ունենալ Հայաստանի կառավարության դեսպան
- է. Հայաստանի մայրաքաղաք դարձնել Վաղարշապատը կամ Անին

- 1) բ, ե, գ
- 2) գ, ե, է
- 3) ա, գ, է
- 4) բ, դ, գ

57

Քաղաքները կառուցող արքաների անունները համապատասխանեցրե՛ք քաղաքների անվանումներին:

1. Տիգրանակերտ	ա. Սանատրուկ
2. Զարիշատ	բ. Արգիշտի I
3. Մծուրք	գ. Մենուա
4. Էրեբունի	դ. Արտաշես I
5. Մենուախինիլի	ե. Տիգրան Մեծ
6. Տուշպա (Վան)	զ. Շամ
7. Վաղարշապատ	է. Երվանդ IV
8. Բազարան	ը. Տիգրան I
9. Սամոսատ	թ. Վաղարշ I
	ժ. Սարդուրի I

- 1) 1–ը, 2–է, 3–դ, 4–բ, 5–գ, 6–ա, 7–ժ, 8–զ, 9–է
- 2) 1–է, 2–ա, 3–դ, 4–գ, 5–ժ, 6–բ, 7–թ, 8–ը, 9–զ
- 3) 1–է, 2–թ, 3–ը, 4–բ, 5–գ, 6–ժ, 7–է, 8–զ, 9–դ
- 4) 1–է, 2–դ, 3–ա, 4–բ, 5–գ, 6–ժ, 7–թ, 8–է, 9–զ

1. Կովկասի կառավարչապետ Գ. Գոլիցինի փոխարեն նշանակված Ի. Վորոնցով–Դաշկովի պաշտոնի անվանումն էր Կովկասի փոխարքա:
2. Հայկական հարցի լուծմանը նպաստելու համար 1912 թ. հոկտեմբերին ստեղծված համագգային նոր մարմինը կոչվում էր Ազգային պատվիրակություն:
3. Ցարական Ռուսաստանի կողմից Անդրկովկասում ստեղծված և Շամախի կենտրոնով վարչական միավորը կոչվում էր Կասպիական մարզ:
4. Հայկական պետականության վերականգնման այն նախագիծը, ըստ որի Ռուսաստանի օգնությամբ ազատագրված Հայաստանը պետք է հռչակվեր խորհրդարանական հանրապետություն, հայտնի է «Հյուսիսային ծրագիր» անունով:
5. Առաջին հայդուկները հայերի նկատմամբ թուրքական իշխանությունների կողմից նոր բռնությունների առիթ չտալու նպատակով հաճախ ներկայացել են որպես քրդեր և հանդես եկել «չելլոներ» կոչվող քրդական հակակառավարական ջոկատների կազմում:
6. Արևելյան Հայաստանի ամբողջ տարածքն ընդգրկող և 1828 թ. ստեղծված վարչական միավորը կոչվում էր Հայկական մարզ:
7. Ֆրանսիայի, Անգլիայի և Ռուսաստանի կողմից կազմված և սուլթան Համիդ II–ին հանձնված նախագիծը ստացել էր «Մայիսյան բարենորոգումների ծրագիր» անունը:

1. մանր և միջին բոլոր ձեռնարկությունների ազգայնացումը
2. արտաքին առևտրի մենաշնորհից հրաժարումը
3. պարենմասնատրման փոխարեն պարենհարկի կիրառումը
4. վարձու աշխատանքի կիրառումից հրաժարումը
5. արդյունաբերական ձեռնարկություններին զգալի ինքնուրույնություն տալը
6. գյուղատնտեսական մթերքների բռնագրավումների ժամանակավոր դադարեցումը
7. շուկայական հարաբերությունների հիման վրա երկրի տնտեսության աշխուժացումը և զարգացումը

1. Արտաշատի հայ-հոռմեական պայմանագրի համաձայն՝ Հայաստանը պահպանեց իր նվաճումները Հյուսիսային Միջագետքում:
2. Երվանդ Սակավակյացը, նպաստելով Ասորեստանի կործանմանը, իր դաշնակից Բաբելոնի և Մարաստանի համաձայնությամբ ընդարձակեց թագավորության սահմանները՝ ներառելով Օսրոյենեն և Միգդոնիան:
3. Տիգրան Կրտսերն ընդլվգել էր Պոմպեոսի դեմ և վիրավորել նրա արժանապատվությունը, ուստի Պոմպեոսի կարգադրությամբ ձերբակալվեց և ընտանիքի հետ գերեվարվեց Հռոմ:
4. Օգոստոս կայսեր հեռագնա ծրագիրը նպատակ ուներ միավորելու Հայաստանը Կապադովկիայի հետ և ստեղծելու միացյալ ուժեղ պետություն ընդդեմ Պարթևստանի:
5. Արտաշատի գրավման պատճառն այն էր, որ քաղաքը պաշտպանող օտարազգի վարձկանները, կաշառվելով Պոմպեոսի կողմից, հոռմեացիների առջև դավաճանաբար բացեցին դարպասները:
6. Արտավազդ II-ը օգնական զորքեր չուղարկեց Կրասոսին, քանի որ Օրոդես II-ի գլխավորած ուժերը հարձակվել էին Հայաստանի սահմանամերձ տարածքների վրա:
7. Հայաստանը հոռմեացիների ավերածություններից և զոհերից զերծ պահելու համար Արտավազդ II-ը Ք. ա. 34 թ. որոշեց բանակցել Անտոնիոսի հետ:
8. Հռոմի Ծերակույտին ուղարկած պաշտոնական զեկուցագրում պարթևական արշավանքի ձախողումն Անտոնիոսը բացատրում էր Միջագետքի տափաստաններում անհաջող ռազմական գործողություններ վարելու հանգամանքով:

Դվինի 506 և 554 թթ. ժողովների որոշումների արդյունքում՝

1. պաշտպանվեց Հայոց եկեղեցու դավանաբանությունը ասորի եկեղեցու ոտնձգություններից
2. դատապարտվեցին նեստորականների գործողությունները
3. Աշտիշատի ժողովի դավանաբանության վրա հաստատված գրություն կազմվեց
4. պաշտպանվեց Հայոց եկեղեցու դավանաբանությունը Բյուզանդական եկեղեցու ոտնձգություններից
5. Նիկեայի ժողովի դավանաբանության վրա հաստատված գրություն կազմվեց
6. պաշտպանվեց Հայոց եկեղեցու դավանաբանությունը Վրաց եկեղեցու ոտնձգություններից
7. Ադուենի ժողովի դավանաբանության վրա հաստատված գրություն կազմվեց

62

Թվարկվածներից որո՞նք են տեղ գտել հայ-մոնղոլական դաշինքի կնքման հետ կապված բանակցությունների օրակարգում:

1. Մոնղոլները պարտավորվեցին ռազմական օգնություն ցույց տալ Կիլիկիային Իկոնիայի սելջուկների հարձակումների ժամանակ:
2. Երկու կողմերը պարտավորվում էին պահպանել չեզոքություն երրորդ երկրների հարձակման դեպքում:
3. Մոնղոլները պարտավորվեցին Կիլիկյան Հայաստանին միացնել Ասորիքի մի մասը:
4. Հայերի բարեկամությունը շահելու համար մոնղոլները խոստացան վերադարձնել այն տարածքները, որոնք մահմեդականները խլել էին Կիլիկիայից:
5. Մոնղոլները խոստացան հոգալ հայոց բանակի պահպանման ծախսերը:
6. Մոնղոլները համաձայնեցին պահպանել Կիլիկյան Հայաստանի անկախությունը և տարածքային ամբողջականությունը:
7. Հայերը պարտավորվեցին օգնության խնդրանքով չդիմել Արևմուտքի քրիստոնյաներին:

63

Ընտրե՛ք ճիշտ պնդումները:

1. Հովհաննես Թութունջին 1666 թ. ժամանել է Փարիզ և հավաստիացրել ֆրանսիական արքունիքին, որ հայերը հույների հետ միասին պատրաստ են ապստամբելու Օսմանյան կայսրության դեմ:
2. Մահտեսի Շահմուրատը ճանապարհորդել է Եթովպիա՝ այդ երկիրը ևս հակաթուրքական պայքարի մեջ ընդգրկելու նպատակով:
3. Իսրայել Օրին տեղափոխվել է Գերմանիա, հաստատվել Պֆալց երկրամասի կենտրոն Դյուսելդորֆ քաղաքում:
4. Անգեղակոթի գաղտնի խորհրդակցությունում Իսրայել Օրուն խորհուրդ են տվել դադարեցնել բանակցությունները եվրոպական երկրների հետ:
5. Ռազմական օգնության դիմաց հայ մելիքները խոստացել են Հովհան Վիլիելմին ճանաչել Հայաստանի թագավոր:
6. Մոսկովյան ծրագրով նախատեսվում էր կազմակերպել 25-հազարանոց բանակ, որի մի մասը՝ 10 հազարը, Հյուսիսային Կովկասից պետք է մտներ Վրաստան:
7. Պարսկաստանից Ռուսաստան վերադառնալու ժամանակ Իսրայել Օրուն է միացել Մելիք Սաֆրազը:

1. Մոսկվայի 1921 թ. ռուս-թուրքական պայմանագրի՝ հայ-թուրքական սահմանին վերաբերող դրույթները օրինական չէին, որովհետև Խորհրդային Ռուսաստանը և քեմալական Թուրքիան առանց հայկական կողմի մասնակցության վճռեցին հայկական տարածքների հարցը:
2. Խորհրդային Հայաստանին Առաջին հանրապետությունից փոխանցվել էր հարևան չորս երկրների հետ տարածքային-սահմանային չլուծված խնդիրների «ժառանգությունը»:
3. Խորհրդային Միությանը բնորոշ էին իրական ժողովրդավարությունը, ազգերի ու հասարակության միլիոնավոր անդամների իրական հավասարությունը:
4. 1950–1982 թթ. ավելի շատ հայ է հայրենադարձվել Խորհրդային Հայաստան, քան Մեծ հայրենադարձության տարիներին:
5. Վերակառուցման շրջանում Խորհրդային Միությունում հետզհետե սրվող ազգային հարցին գործնական լուծում տալու փոխարեն Մոսկվան վարում էր երկդիմի և խուսանավելու քաղաքականություն:
6. Այլախոհները 1970–ական թթ. կեսերին են Հայաստանում ստեղծել իրենց առաջին կազմակերպությունները:
7. Հայկական հարցի համար դիվանագիտական պայքարը 1920–ական թթ. սկզբին շարունակում էին Ազգային պատվիրակությունը՝ Պողոս Նուբարի, ապա՝ Գ. Նորատունկյանի գլխավորությամբ, և Հայաստանի առաջին հանրապետության՝ իր գոյությունը շարունակող պատվիրակությունը՝ Ա. Ահարոնյանի նախագահությամբ:

1. Պարթևստանում Վաղարշ I Արշակունու գահ բարձրանալը
2. հռոմեա-պարթևական տասնամյա պատերազմի սկիզբը
3. Տարոն գավառում հայ ազնվականի՝ Կորբուլոնին սպանելու փորձը
4. փոքրաթիվ գորաջոկատով Տրդատի հեռանալը Ատրպատական եղբոր՝ Բակուրի մոտ
5. Արտաշատի ավերումը Կորբուլոնի կողմից
6. Հռանդեայի (Եռանդ) ճակատամարտում հռոմեացիների պարտությունը
7. Ներոն կայսեր կողմից իր պայմանի հայտնելը Վաղարշ I-ին՝ Տրդատի Հռոմ մեկնելու և թագն իրենից ստանալու մասին
8. Մծբինում հռոմեա-պարթևական զինադադարի կնքումը և Կորբուլոնի գորամասի դուրս գալը Տիգրանակերտից

66

Իրադարձությունները դասավորե՛ք ժամանակագրական հաջորդականությամբ:

1. Հովսեփ Վայոցձորցի կաթողիկոսի նահատակվելը
2. Մահակ Պարթևի վախճանվելը
3. Խոսրով IV-ի մահը
4. Հովհաննես Ա Մանդակունի կաթողիկոսի նշանակվելը մեծ դատավոր
5. «Հավատո հանգանակ»-ի սահմանումը առաջին տիեզերական ժողովի կողմից
6. Ավարայրի ճակատամարտը
7. Գյուտ կաթողիկոսի բարձրանալը Հայոց կաթողիկոսական աթոռին

--	--	--	--	--	--	--

67

Իրադարձությունները դասավորե՛ք ժամանակագրական հաջորդականությամբ:

1. Անդրկովկասի Ժողովրդավարական Դաշնային Հանրապետության ստեղծումը
2. Երզնկայի զինադադարի կնքումը Կովկասյան ճակատում
3. Անդրկովկասի Սեյմի կողմից երկրամասը ռազմական դրության մեջ հայտարարելը
4. Սարդարապատի ճակատամարտը և հայոց զորքի փառահեղ հաղթանակը
5. Բաթումի հաշտության պայմանագրի կնքումը
6. Անդրկովկասյան կառավարության կողմից Կարսն առանց կռվի թուրքերին հանձնելը
7. Առանձին հայկական կորպուսի ստեղծումը

--	--	--	--	--	--	--

68 Կատարե՛ք համապատասխանեցում:

- Ա. Սասուն–Խուր զավառում VIII դ. կեսի ապստամբության ղեկավարը
 Բ. Անիի Կաթողիկե եկեղեցու ճարտարապետը
 Գ. Սկևռայում ստեղծագործած նշանավոր մանրանկարիչը
 Դ. Բագրատունիների արքունիքը Կարս տեղափոխած արքան
 Ե. Աղթամարի Ս. Խաչ եկեղեցու ճարտարապետը
 Զ. Հռոմկլայում ստեղծագործած նշանավոր մանրանկարիչը
 Է. Գոշավանքի նշանավոր խաչքարագործ վարպետը

1. Տրդատ
2. Պողոս
3. Գրիգոր Մլիճեցի
4. Թորոս Ռոսլին
5. Սարգիս Պիծակ
6. Հովհան
7. Աբաս
8. Մանուել

Ա	Բ	Գ	Դ	Ե	Զ	Է

69 Ստեղծագործությունը համապատասխանեցրե՛ք հեղինակի անվանը:

Ա. Սարգիս Մուրադյան	Ե. Էդգար Հովհաննիսյան
Բ. Յուրի Պետրոսյան	Զ. Նորայր Կարգանյան
Գ. Փարավոն Միրզոյան	Է. Գևորգ Գևորգյան
Դ. Սոնիա Պալասանյան	

1. «Գողգոթա» սիմֆոնիկ պոեմ
2. «Անվերնագիր» գեղանկար
3. «Հովհաննես Այվազովսկի» արձան
4. «Զաջուռ» կտավ
5. «Հովհաննես Բաղրամյան» արձան
6. «Զարթոնք» գեղանկար
7. «Ծովակալ Իսակով» արձան
8. «Նատյուրմորտ դաշտային ծաղիկներով» գեղանկար

Ա	Բ	Գ	Դ	Ե	Զ	Է

Տրված վեց պնդումներից յուրաքանչյուրի համար ընտրե՛ք «Ճիշտ է», «Միսալ է», «Չգիտեմ» պատասխաններից որևէ մեկը:

1. Վան և Ուրմիա լճերի միջև Արամ անունով երկիր հիշատակվել է դեռևս Ք. ա. XXIII դարում:
2. Հայկական ավանդության համաձայն՝ Արամայիսի անունով են կոչվել Արմավիր քաղաքը և Արագած լեռը:
3. Աստվածաշնչի համաձայն՝ բոլոր ազգերն առաջացել են Նոյ նահապետի երեք որդիներից՝ Հաբեթից, Քամից և Սեմից:
4. Ըստ վրացական ավանդության՝ Թորգամոսի ավագ որդի Հայոսից առաջացել են հայերը, Քարթլոսից՝ վրացիները, մյուս վեց որդիներից՝ կովկասյան այլ ժողովուրդներ:
5. Ըստ ավանդության՝ Բելի նկատմամբ Հայկի տարած հաղթանակի տարին (Ք. ա. 2492 թ.) համարվել է Հայոց մեծ թվականի սկիզբը:
6. Արգիշտի I-ի օրոք համահայկական առաջին թագավորությունն ունեցել է տարածքային ամենամեծ աճը: